

Sygn. akt III CSK 71/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku S.C. i S.C.
przy uczestnictwie F.R., B.R.,
J.C. i Z.R.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika J.C.
od postanowienia Sądu Okręgowego w N.S.
z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt III Ca [...] /16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika J.C. na rzecz wnioskodawców S.C. i S.C. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w N. w sprawie z wniosku S.C. i S.C. przy uczestnictwie F.R., B.R., J.C. i Z.R. o rozgraniczenie dokonał rozgraniczenia gruntów, ustalając m.in. granicę między dz. ewid. nr [...] i [...] położonymi w S. gm.[...], objętymi KW nr [...] a dz. ewid. nr: [...], [...] i [...] położonymi w S. gmina[...], objętymi KW nr [...].

W wyniku apelacji wnioskodawców postanowieniem z dnia 25 października 2017 r. Sąd Okręgowy w N.S. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w części dotyczącej rozgraniczenia ww. działek, ustalając odmienny przebieg granicy.

W skardze kasacyjnej uczestnik jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem uczestnika w niniejszej sprawie występują istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do odpowiedzi na pytania:

1. Czy właściciel jednej z nieruchomości będącej przedmiotem postępowania o rozgraniczenie zostaje pozbawiony możliwości podniesienia zarzutu zasiedzenia tylko z uwagi, iż przygraniczny pasu gruntu wykorzystywany jest jako droga dojazdowa do jego nieruchomości, co w dalszej kolejności implikuje pytanie czy samoistne posiadanie fragmentu nieruchomości w charakterze drogi dojazdowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą automatycznie skutkuje zakwalifikowaniem takiej osoby nie jako posiadacza samoistnego nieruchomości a jedynie jako posiadacza służebności w zakresie przejścia, przejazdu i przegonu?

2. Czy błędne określenie w dokumentach, na podstawie których wydano akt własności ziemi, zakresu posiadania obliguje Sąd do wyjaśnienia rzeczywistego stanu i zakresu posiadania nieruchomości w dacie 4 listopada 1971 r. w sprawie o rozgraniczenie i czy taka dokumentacja winna stanowić podstawę do ustalenia stanu prawnego?

3. Czy sposób użytkowania przygranicznego pasa gruntu w charakterze drogi dojazdowej do nieruchomości mieszkalnej wyklucza samoistny charakter takiego posiadania i umożliwia jedynie w takim przypadku przyjęcie posiadania w zakresie stosownej służebności, gdy fragment ten był wykorzystywany w tym charakterze wyłącznie przez skarżącego?

Ponadto, w ocenie skarżącego, skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 153 k.c., uznając, że rozgraniczenie między spornymi nieruchomościami winno zostać dokonane zgodnie z istniejącym stanem prawnym z pominięciem podniesionego przez skarżącego w toku postępowania zarzutu zasiedzenia przygranicznego pasa gruntu, w sytuacji kiedy skarżący jak i przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili wystąpienie po stronie skarżącego przesłanek skutkujących uznaniem zarzutu za oczywiście uzasadniony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazał powyższych okoliczności. Uzasadnienie wniosku nie zawiera stosownego, pogłębionego wywodu prawnego wskazującego na istnienie poważnych kontrowersji wokół wykładni powołanych przepisów.

Przedstawione zagadnienia są ponadto oderwane od ustaleń faktycznych, które legły u podstaw rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. O częściowym

uwzględnieniu apelacji wnioskodawców bowiem zdecydowały inne racje niż te, które uwypukla skarżący. Wbrew sugestii wynikającej z treści zagadnień, Sąd drugiej instancji nie oparł swego rozstrzygnięcia na założeniu, że właściciel jednej z rozgraniczanych nieruchomości jest pozbawiony możliwości podniesienia zarzutu zasiedzenia „tylko z uwagi” na to, iż przygraniczny pas gruntu wykorzystywany jest jako droga dojazdowa do jego nieruchomości ani na zapatrywaniu, że samoistne posiadanie fragmentu nieruchomości w charakterze drogi dojazdowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą automatycznie skutkuje zakwalifikowaniem posiadacza nie jako posiadacza samoistnego nieruchomości a jedynie jako posiadacza służebności w zakresie przejścia, przejazdu i przegonu. Nie uznał też, że sposób użytkowania przygranicznego pasa gruntu w charakterze drogi dojazdowej do nieruchomości mieszkalnej wyklucza samoistny charakter takiego posiadania, choćby pas ten był wykorzystywany w tym charakterze wyłącznie przez skarżącego. O stanowisku Sądu Okręgowego zadecydowała szczegółowa ocena zgromadzonych w sprawie dowodów, które doprowadziły Sąd do wniosku, że korzystając ze spornego pasa gruntu w charakterze drogi dojazdowej, kolejni posiadacze nie zmanifestowali względem właściciela – w czasie koniecznym do upływu terminu zasiedzenia - woli wyłącznego władania drogą dojazdową, tzn. władania z wyłączeniem właściciela. Oznacza to, że nawet udzielenie na przedstawione pytania odpowiedzi negatywnych w niczym nie podważałoby rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego. Również u podstaw drugiego z przedstawionych zagadnień leży teza skarżącego - pozostająca w sprzeczności z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji - że sporna część nieruchomości objętej aktem własności była w wyłącznym posiadaniu poprzednika skarżącego. Sama kwestia związania sądu aktem własności ziemi nie budzi już obecnie wątpliwości w orzecnictwie i nie można uznać, że zaskarżony wyrok wyłamuje się z utrwalonej linii (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZP 51/09, nie publ., z dnia 16 lutego 2012 r., IV CSK 252/11, nie publ. oraz z dnia 20 kwietnia 2018 r., III CSK 297/17, nie publ. i tam przywoływane orzecznictwo).

Sformułowane zagadnienia zasadzają się zatem w istocie na polemice z ustaleniami faktycznymi Sądu Okręgowego.

Skarżący nie wykazał również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc że zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ.; z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ.; z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ.). U podstaw zarzutu rażącego naruszenia art. 153 k.c. leży ponownie sprzeczne z ustaleniami Sądu Okręgowego stwierdzenie, że skarżący i przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili wystąpienie po stronie skarżącego przesłanek skutkujących uznaniem zarzutu zasiedzenia za oczywiście uzasadniony. Tymczasem stanowisko Sądu było szczegółowo uzasadnione, odnosiło się do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, i w żadnym razie nie można mu zarzucić oczywistej nieprawidłowości.

Z powyższych względów, uwzględniając że w sprawie nie wystąpiły przesłanki nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj

ał